

**2016 L37 LOPPEM
HEIDELBERGSTRAAT 22**

**Archeologienota
DEEL 3: Programma van
Maatregelen**

Frederik ROELEN

Project:

Loppem, Heidelbergstraat 22

Opdrachtgever:

Prodecom nv, projectontwikkeling
Oude Oostendesteenweg 79B bus 301
B-8000 Brugge

Uitvoerder:

GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba (GATE)
Frederik Roelens
Pieter Laloo

© 2016 - GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt worden onder enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie, zonder toestemming van Ghent Archaeological Team bvba.

Inhoud	
INLEIDING.....	4
DEEL 3 : Programma van Maatregelen	5

INLEIDING

Prodecom nv plant te Loppem (Zedelgem, prov. West-Vlaanderen) de realisatie van een residentieel wooncomplex bestaande uit meerdere flatgebouwen met ondergrondse parkeerfaciliteiten, op een terrein gelegen langsheen de Heidelbergstraat. Zowel de perceelsoppervlakte als de bodemingrepen overschrijden de minimumwaarden opgesteld in het Onroerend Erfgoeddecreet waardoor een archeologienota moet worden opgesteld.

GATE werd aangesteld om deze archeologienota door middel van een bureauonderzoek op te maken. Deze archeologienota bestaat in eerste instantie uit een bureaustudie (vooronderzoek zonder ingreep in de bodem). Hierin is de aard van de werken afgewogen ten opzichte van de beschikbare kennis van het projectgebied op landschappelijk, bodemkundig, historisch-cartografisch en archeologisch vlak om zo een onderbouwde inschatting te kunnen maken van het archeologisch potentieel van het projectgebied. Aansluitend zijn er enkele controleboringen uitgevoerd om na te gaan in welke mate de effectieve bodemgesteldheid (intact, gedeeltelijk verstoord, integraal verstoord) correspondeert met de verwachtingen uit het bureauonderzoek. Dank gaat uit naar de heer Antoon Vancompernelle voor de toestemming om deze boringen te mogen zetten. Op heden is de initiatiefnemer van deze nota namelijk nog geen eigenaar van het plangebied.

DEEL 3: Programma van maatregelen

1. Administratieve gegevens

Naam en adres initiatiefnemer:

Prodecom nv, projectontwikkeling (de heer Patrick Vastesaegher)
Oude Oostendesteenweg 79B bus 301
B-8000 Brugge

Naam en adres van de erkende archeoloog:

Gate Archaeological Team bvba, Dorpsstraat 73, 8450 Bredene
OE/ERK/Archeoloog/2015/00073

Locatie van het plangebied:

West-Vlaanderen, Loppem (Zedelgem), Heidelbergstraat 22

Bounding box: NW: 66987.4m-205668.6m; NO: 67163.7m-205718.7m;
 ZO: 67109,2m-205625,2m; ZW: 67061.7m-205594,1m

Kadastrale gegevens: Zedelgem, Afdeling 2, sectie A, perceelsnummers 447R/ex 450N/ex

2. 1 Gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen

Na het uitvoeren van de bureaustudie werd volgende synthese opgemaakt:

“Op basis van landschappelijke en archeologisch/historische gegevens kan een inschatting gemaakt worden van de aard en ouderdom van eventuele archeologische vindplaatsen ter hoogte van het studiegebied. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat het spreidingspatroon van archeologische vindplaatsen sterk afhankelijk is van de fysieke eisen die werden gesteld aan het landschap.

Voor pre-agrarische gemeenschappen (paleolithicum tot en met neolithicum) was een ecologisch divers landschap belangrijk. De mens trok zijn tijdelijke kampementen meestal op langs overgangszones van nat naar droog, zoals bijvoorbeeld op droge zandruggen in beekvalleien. In dergelijke gradiëntzones zijn namelijk de rijkste en meest diverse voedingsbronnen aanwezig en was drinkwater binnen handbereik. Wat betreft het studiegebied zijn geen gradiëntzones gedetecteerd. Het studiegebied ligt in de drassige overstromingszone van de Rollewegbeek en de Kerkebeek. De in theorie ‘ideale omstandigheden’ bevinden zich minimum 1 km verder naar het oosten (tracé van de Steenbruggestraat, zie II.3). De uit oude publicaties gekende losse vondsten van lithische werktuigen situeren zich vermoedelijk eveneens op deze hogergelegen, zandige kam tussen de beekstelsels van de Kerkebeek en de Marsbeek.

Daarnaast zijn geen indicaties gevonden van de aanwezigheid van begraven paleobodems. Het potentieel op het aantreffen van in situ resten uit het paleo- en mesolithicum is daarom erg laag.

Bij de introductie van de landbouw werd de geschiktheid van de bodem voor het plegen van akkerbouw een cruciaal criterium. De eerste akkers werden op de vruchtbaarste en

makkelijk te bewerken gronden aangelegd. Een van de belangrijkste criteria hiervoor was een goede ontwatering. De natuurlijke bodems ter hoogte van het studiegebied bestonden vermoedelijk uit natte gronden op lemig zand (Sep), matig natte zandleemgronden (SdP) of zeer sterk gleyige gronden op klei (EFp). Deze bodems zijn ongeschikt als akkerland, weinig geschikt als weiland (zie II.1). De ligging binnen een overstromingsgevoelige zone doet eveneens vermoeden dat binnen het projectgebied weinig kans is op het aantreffen van menselijke bewoning. Op de beschikbare cartografische bronnen, vanaf de 18^e eeuw, wordt er eveneens geen bewoning op het plangebied afgebeeld.

Vanaf het begin van de 20ste eeuw wordt het terrein in toenemende mate bebouwd. Het bureauonderzoek en het daarop aansluitende booronderzoek hebben aangetoond dat slechts een klein deel van de geplande bodemingrepen in ongeroerde grond zal plaatsvinden.

Samenvattend kan gesteld worden dat het plangebied een laag potentieel op kenniswinst biedt". (Laloo en Roelens, 2016, deel 2: verslag van resultaten, p.43)

Voor de werkzaamheden aan de Heidelberstraat te Loppem wordt geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd:

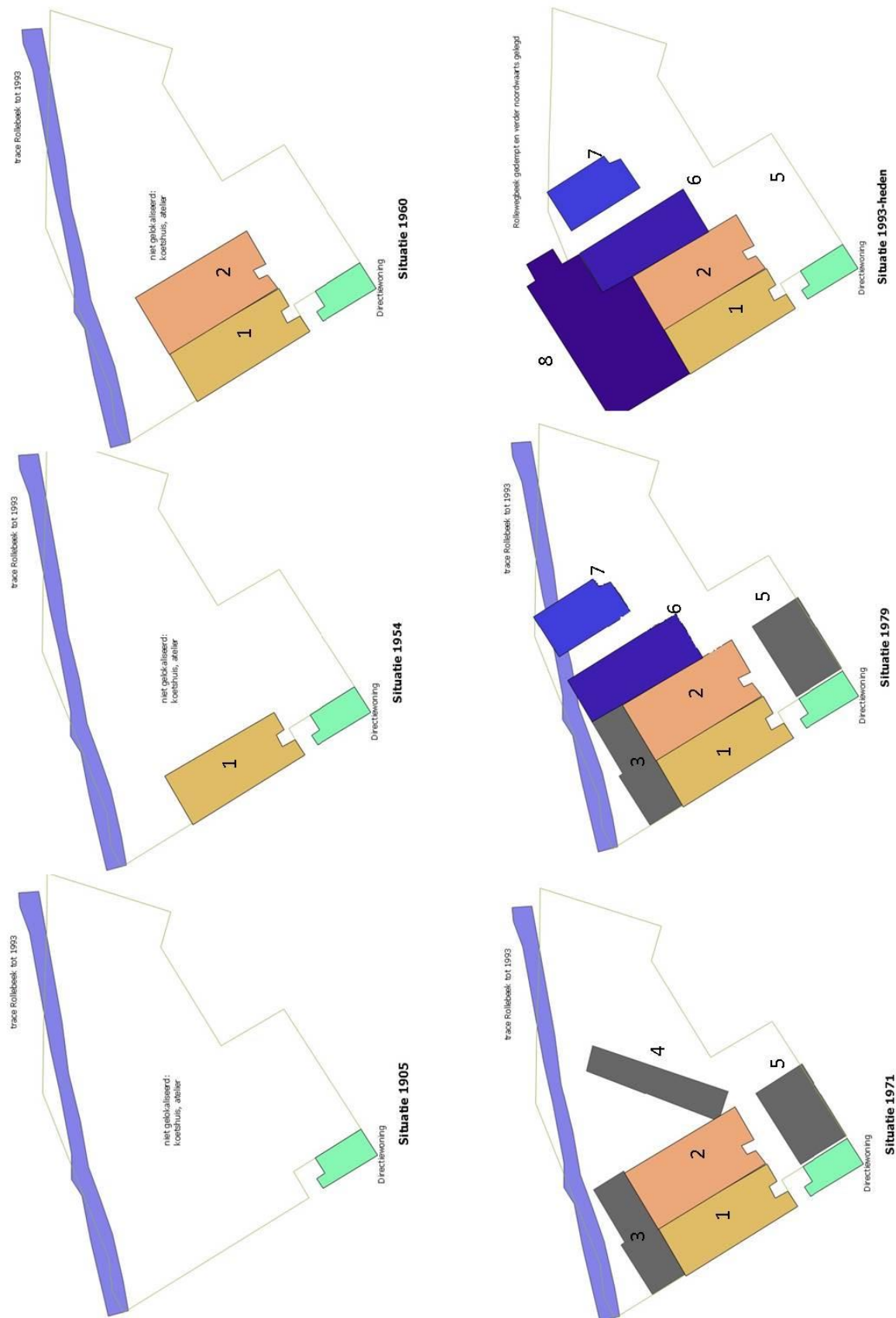
- 1) Op basis van het bureauonderzoek is gebleken dat het archeologisch potentieel van het plangebied erg klein is.
- 2) Aansluitend is een grote mate van verstoring over quasi de gehele oppervlakte van het projectgebied vastgesteld.

Op figuur 1 wordt de evolutie van het gebouwenbestand op het plangebied gedurende de 20ste eeuw weergegeven (fig.1). Deze situatie werd vervolgens uitgezet op het GRB ten opzichte van de geplande werkzaamheden (fig.2). Hieruit volgt dat er slechts een zeer klein aandeel van de nieuwbouwwerken (zo'n 540 m², te situeren op perceel 447R) in ongeroerde grond zal gerealiseerd worden.

Deze verstoringen zijn ook vastgesteld tijdens het (weliswaar beperkte) booronderzoek. Aan de hand van een aantal controleboringen is duidelijk geworden dat de toplaag minimaal 50cm (en lokaal dieper) omgewoeld is over zo goed als de gehele oppervlakte. Rekening houdend met het feit dat de ploeglaag gemiddeld 30 à 40 cm dik is ter hoogte van de planlocatie, is de kans meer dan waarschijnlijk dat het archeologisch niveau binnen het plangebied sterk verstoord is. De kans is dan ook klein dat er zich op de planlocatie nog grondvaste sporen bevinden. Deze verstoring zal wellicht nog toenemen in absolute oppervlakttes voorafgaand de realisatie van de nieuwbouwvolumes worden de huidige loodsen en alle verhardingen nog gesloopt. Hierdoor wordt enig vervolgonderzoek als weinig zinvol beschouwd.

Op basis van bovenstaande argumenten wordt er afgezien van verdere onderzoeksdaden. De vastgestelde mate van verstoring laat niet toe de financiële kost van een voortschrijdend onderzoekstraject te verantwoorden. Verder onderzoek, met ingreep in de bodem, zou in het beste geval een (contextloze) gefragmenteerde indicatie opleveren voor menselijke aanwezigheid in het verleden en zal nooit in verhouding staan tot de gemaakte kosten. Het is dan ook op basis van de kosten-baten analyse dat afgezien moet worden van verdere onderzoeksdaden.

Uiteraard moet bij de toekomstige werkzaamheden gewezen worden op de bestaande archeologische meldingsplicht, conform artikel 5.1.4 van de huidige wetgeving met betrekking tot het onroerend erfgoed.

Figuur 1: evolutie van het gebouwenbestand op het plangebied gedurende de 20ste eeuw op basis van een getuigenis van een ex-werknemer en de beschikbare orthofotomozaïeken. Verhardingen zijn niet weergegeven (bron: eigen synthese)

2.2 Conclusie

Prodecom nv plant de afbraak en daaropvolgend de realisatie van een nieuwbouwproject aan de Heidelberstraat te Loppem. De beschikbare kennis van het projectgebied op landschappelijk, bodemkundig, historisch-cartografisch en archeologisch vlak werd in een bureaustudie geanalyseerd, om zo een onderbouwde inschatting te kunnen maken van het archeologisch potentieel van het projectgebied. Op basis van deze studie heeft het gebied een laag archeologisch potentieel.

Aan de hand van een aantal controleboringen werd vastgesteld dat de aanleg van de aanwezige bebouwing en verharding alsook de sloop van oudere bebouwing op het plangebied, het bodemarchief in grote mate geroerd heeft. Omwille van deze vastgestelde verstoring en de kosten-baten afweging is het niet zinvol verder onderzoek aan te bevelen in dit dossier.

3. Bijlagen

Lijst figuren

Figuur 1: evolutie van het gebouwenbestand op het plangebied gedurende de 20ste eeuw op basis van een getuigenis van een ex-werknemer en de beschikbare orthofotomozaïeken. Verhardingen zijn niet weergegeven (bron: eigen synthese)

Figuur 2 (Plan 21): syntheseplan met aanduiding van alle gekende verstoringen op het terrein, de boringen en tenslotte de nieuwbouwwolumes. Perceel 450N is eveneens volledig voorzien van een verharding (niet weergegeven).